

Mérnöktechnikai szak – iskolai gyakorlatok

1. A dokumentumban használt elnevezések és rövidítések

TK = DE Tanárképzési Központ (a tanári gyakorlatokat koordináló egység)

http://tanarkepzes.unideb.hu/kepzesek_dokumentumok_szakmai_tanarkepzes.php

Juhász Judit ügyvivő-szakértő (irodavezető)

Debreceni Egyetem, Tanárképzési Központ

	E-mail	juhasz.judit@unideb.hu
	Cím	4032 Debrecen, Egyetem tér 1.
	Épület, emelet, szobaszám	Főépület (Egyetem téri Campus), földszint, 18
	Központi telefonszám, mellék	+36 52 512 900 / 22087
	Fax, mellék	+36 52 512 910 / 22198

TSZ = Debreceni Egyetem Műszaki Kar Műszaki Alaptárgyi Tanszék (a mérnöktechnár-képzést szervező egység)

EGYI = Egyetemi Gyakorló Iskola (a csoportos hospitálások helyszíne, a mérnöktechnikai szak esetén a DSZC Mechwart András Gépipari és Informatikai Szakgimnáziuma)

GYI = gyakorló iskola (a gyakorlatok elsődleges helyszíne);

SI = saját iskola annak, aki jelenleg közoktatási intézményben dolgozik (a gyakorlatok egy részét a saját iskolában lehet teljesíteni).

2. A 4 féléves képzés gyakorlatai, a fogalmak értelmezése

A mérnöktechnikai mesterképzés alapvetően 4 féléves, ezért a tanterv és a gyakorlatok rendszerének értelmezésekor a 4 féléves képzés logikájából és jellemzőiből kell kiindulni. (A rövidebb képzési formákban kevesebb gyakorlat van, és azok tartalma is eltérhet az alapesettől. Ezek leírása a 4. pontban található.)

A 4 féléves képzés

- egy 20 órás **Iskolai tanítási gyakorlatot**,
- két 50 órás **Összefüggő egyéni iskolai gyakorlatot**,
- egy 10 órás **Közösségi pedagógiai gyakorlatot**,
- két 10 órás **Iskolán kívüli (vállalati) gyakorlatot**

tartalmaz.

Ezek a gyakorlatok az alábbiakból tevődnek össze.

20 órás iskolai tanítási gyakorlat

- 5 óra csoportos hospitálás (EGYI);
- 6 önállóan megtartott óra, melyből az utolsó a **zárótanítás** (GYI);
- 6 óra megbeszélés (GYI);
- 3 óra hospitálás (GYI).

50 órás összefüggő egyéni iskolai gyakorlat

- 5 óra csoportos hospitálás (EGYI);
- 5 óra hospitálás (GYI);

- 15 önállóan megtartott óra (GYI);
- 15 óra óramegbeszélés (GYI);
- 10 óra tanításon kívüli tevékenység (pl. szakkör, osztályfőnöki óra, diákönkormányzat, szülői értekezlet, nevelőtestületi értekezlet, szakmai munkaközösségi megbeszélések stb.). (GYI)

10 óras közösségi pedagógiai gyakorlat

A GYI-ban szabadidős tevékenység szervezésével, rendezésével, ilyeneken való részvétellel töltött idő.

A gyakorlat teljesítését az intézmény (GYI) vezetője igazolja.

10 óras iskolán kívüli (vállalati) gyakorlat

A képzés kooperatív jellegéből adódóan az iskolán kívüli gyakorlatot a specializációnak megfelelő tevékenységű vállalatnál kell tölteni **egységesen mindegyik képzési formában.**

A gyakorlat teljesítését a vállalat felelős képviselője igazolja.

3. Eltérések az alapesettől, a 3 és a 2 féléves képzések gyakorlatai

A mérnök-tanári mesterképzés 3 és 2 féléves formában is működik az alapvégzettség szintjétől és a közoktatásban tanítással eltöltött időtartamtól függően.

A jelenleg elérhető képzési formák:

- 4 féléves képzés főiskolai diszciplináris (mérnöki) végzettség esetén (alapeset)
- 3 féléves képzés azok számára, akik a 4 féléves képzésre tudnak jelentkezni, de legalább 5 évet dolgoztak pedagógus munkakörben közoktatási intézményben
- 2 féléves képzés egyetemi diszciplináris (mérnöki) végzettség esetén
- 2 féléves képzés főiskolai, megfelelő szakirányú mérnök-tanári végzettség esetén (kiegészítő képzés).

Minden képzési formának külön tanterve van, a kurzusokat és a gyakorlatokat annak megfelelően kell felvenni és teljesíteni!

A gyakorlatok száma és tartalma függ a képzési formától, és a közoktatásban tanítással eltöltött időtartamtól.

A következő táblázat azt mutatja, hogy a tanterv milyen gyakorlatokat tartalmaz a különböző képzési formák esetén.

	4 féléves képzés	3 féléves képzés (**)	2 féléves képzés (egyetemi végzettségre épülő)	2 féléves képzés (főiskolai mérnök-tanári végzettségre épülő)
20 óras Iskolai tanítási gyakorlat	2. félév (zt)	2. félév (zt)	–	–
50 óras Összefüggő egyéni iskolai gyakorlat I	3. félév	3. félév	2. félév (*) (zt)	–
50 óras Összefüggő egyéni iskolai gyakorlat II	4. félév	–	–	–
15 óras Iskolai tanítási gyakorlat	–	–	–	2. félév

zt = zárótanítás

Közösségi pedagógiai gyakorlat	2. félév	2. félév	–	–
10 óras Iskolán kívüli gyakorlat I	3. félév	3. félév	2. félév	–
10 óras Iskolán kívüli gyakorlat II	4. félév	–	–	–

(*) A 2 féléves, egyetemi végzettségre épülő képzés esetén figyelembe lehet venni a legalább 3 éves közoktatási gyakorlatot, ebben az esetben 50 óras Összefüggő egyéni iskolai gyakorlat rövidül.

(**) A 3 féléves képzés tantervében a gyakorlatok elnevezése hibásan szerepelt, módosítva lesz.

4. A gyakorlatok tartalma a 3 és a 2 féléves képzések esetén

4.1. Gyakorlatok a 3 féléves képzésben

A 3 féléves képzés

- egy 20 órás **Iskolai tanítási gyakorlatot**,
  - egy 50 órás **Összefüggő egyéni iskolai gyakorlatot**,
  - egy 10 órás **Közösségi pedagógiai gyakorlatot**,
  - egy 10 órás **Iskolán kívüli (vállalati) gyakorlatot**
- tartalmaz.

Tehát a 4 féléves képzéshez képest annyi a különbség, hogy a 4. félév gyakorlatai alól mentesül a hallgató az igazolt tanítási tapasztalata alapján.

4.1.1. Gyakorlatok a 3 féléves képzésben, ha nincs saját iskola

Ha a 3 féléves képzésben résztvevő hallgatónak nincs saját iskolája, akkor az előírt gyakorlatokat a 2. pontban leírt tartalommal kell teljesíteni.

4.1.2. Gyakorlatok a 3 féléves képzésben, ha van saját iskola

Ha a 3 féléves képzésben résztvevő hallgatónak van saját iskolája (SI), akkor az 50 órás összefüggő egyéni iskolai gyakorlat egyes részeit teljesítheti a saját iskolában (az alábbiak szerint), a többi gyakorlatot a 2. pontban leírt tartalommal kell teljesíteni.

Az **50 órás Összefüggő egyéni iskolai gyakorlat I** teljesítése (ha van saját iskola):

- 5 óra csoportos hospitálás (EGYI);
- 6 önállóan megtartott óra (GYI);
- 6 óra óramegbeszélés (GYI);
- *intézményvezetői igazolás* alapján 3 óra hospitálás (SI);
- *intézményvezetői igazolás* alapján teljesített 20 önállóan megtartott óra (SI);
- *intézményvezetői igazolás* alapján teljesített 10 óra tanításon kívüli tevékenység (pl. szakkör, osztályfőnöki óra, diákönkormányzat, szülői értekezlet, nevelőtestületi értekezlet, szakmai munkaközösségi megbeszélések stb.). (SI)

4.2. Gyakorlatok a 2 féléves, egyetemi végzettségre épülő képzésben

A 2 féléves, egyetemi végzettségre épülő képzés

- egy 50 órás **Összefüggő egyéni iskolai gyakorlatot**,
  - egy 10 órás **Iskolán kívüli (vállalati) gyakorlatot**
- tartalmaz.

4.2.1 Gyakorlatok a 2 féléves, egyetemi végzettségre épülő képzésben közoktatási gyakorlat nélkül

Ha a 2 féléves, egyetemi végzettségre épülő képzésben résztvevő hallgatónak nincs legalább 3 éves közoktatási gyakorlata, akkor a gyakorlatokat 2. pontban leírt tartalommal kell teljesíteni.

4.2.3 Gyakorlatok a 2 féléves, egyetemi végzettségre épülő képzésben közoktatási gyakorlattal, ha van saját iskola

Legalább 3 éves közoktatási gyakorlat esetén, ha van saját iskola, akkor az **50 órás Összefüggő egyéni iskolai gyakorlat** tartalma:

- 5 óra csoportos hospitálás (EGYI);
- 6 önállóan megtartott óra, melyből az utolsó a **zárótanítás** (GYI);
- 6 óra megbeszélés (GYI);

- *intézményvezetői igazolás* alapján 3 óra hospitálás (SI);
- *intézményvezetői igazolás* alapján 20 önállóan megtartott óra (SI);
- *intézményvezetői igazolás* alapján 10 óra tanításon kívüli tevékenység (pl. szakkör, osztályfőnöki óra, diákönkormányzat, szülői értekezlet, nevelőtestületi értekezlet, szakmai munkaközösségi megbeszélések stb.) (SI)

4.3. Gyakorlatok a 2 féléves, főiskolai mérnöktechnikai végzettségre épülő (kiegészítő) képzésben

A 2 féléves, főiskolai mérnöktechnikai végzettségre épülő (kiegészítő) képzésben **15 órás Iskolai tanítási gyakorlat** tartalma:

- 15 önállóan megtartott óra (GYI)

5. A gyakorlatok helyszínének meghatározása

A gyakorlatra a hallgatókat a TK osztja be.

A hallgató megjelölheti, hogy melyik iskolában szeretne gyakorolni, a GYI meghatározásakor ezt a TK figyelembe veszi. Ha egy hallgató nem jelöl meg gyakorló iskolát, akkor azt a TK jelöli ki.

Ha a megjelölt iskola a DSZC-hez vagy a BSZC-hez tartozik, akkor az iskola nevét a gyakorlat megkezdésének féléve előtt írásban (e-mailben vagy papíron) be kell jelenteni a TSZ-nek. Megadható a választott vezetőtanár neve is.

Ha a megjelölt iskola nem a DSZC-hez vagy a BSZC-hez tartozik, akkor az iskola **befogadó nyilatkozatát** a gyakorlat megkezdésének féléve előtt le kell adni a TSZ-en.

A **befogadó nyilatkozat** formai és tartalmi követelményei:

- az iskola fejléces papírján készül;
- tartalmazza
- az intézményvezető aláírását és az iskola pecsétjét;
- az intézmény adatait;
- az intézményvezető elérhetőségét;
- a hallgató adatait (név, neptun kód, szak, szakirány)
- a mentorálást vállaló tanár adatait, elérhetőségét (mentori feladatot főszabály szerint legalább Pedagógus II fokozatban lévő, a szakiránynak megfelelő szakmai tárgyakat tanító tanár láthatja el, az ettől való eltéréshez a TK hozzájárulása szükséges);
- a mentortanár által oktatott szakmai tárgyak listáját.

A csoportos hospitálások helyszíne az EGYI.

Ha a hallgató jelenleg közoktatási intézményben tanít, akkor a gyakorlataihoz kapcsolódó tevékenységek egy részét a SI-ban teljesítheti (lásd a 4. pontban).

6. A gyakorlatok és zárótanítások szervezése, dokumentálása

A gyakorlatok kezdetén a vezetőtanár részletes időbeosztást készít a gyakorlat egész menetére vonatkozóan.

A gyakorlatról a vezetőtanár félévenként szöveges értékelést készít és érdemjegyet ad. A zárótanítás félévében az értékelés a zárótanításra is kitéjed. Az értékelés egyik példányát a hallgató kapja meg, a másik példányt az iskola juttatja el a TK számára. Az érdemjegyet a TK vezeti be a hallgató e-indexébe.

A vezetőtanár jelen van a jelölt önállóan megtartott óráin.

A hallgató a megtartott és a hospitált órákról hospitálási naplót vezet, melynek hitelességét a vezetőtanár igazolja.

A zárótanításra részt vesz az intézmény vezetője (akadályoztatása esetén a delegáltja), a mentortanár, a hallgatótárs (amennyiben van) és a tanárjelölt.

A zárótanítás elnöke az intézményvezető által kijelölt szakos tanár.

A zárótanításra meghívást kap a szakfelelős (DE Műszaki Alaptárgyi Tanszék).

A zárótanítási óratervezés és a zárótanításról készült jegyzőkönyv, valamint az gyakorlatról készült értékelés a portfólió részét képezi.

7. A Iskolán kívüli (vállalati) gyakorlatok dokumentálása

A képzés kooperatív jellegéből adódóan az Iskolán kívüli (vállalati) gyakorlatot a specializációnak megfelelő tevékenységű vállalatnál kell teljesíteni.

A gyakorlat teljesítését a vállalat felelős képviselője igazolja aláírással, pecséttel ellátott hivatalos dokumentummal.

Az **igazolás** javasolt tartalma:

A vállalat megnevezése:

A vállalat tevékenysége:

A vállalat telephelye (a gyakorlat helyszíne):

A gyakorlat időpontja (azok a napok, amikor a teljesítés megtörtént):

Igazolom, hogy <név, neptun kód> mérnök tanár szakos hallgató a tantervben előírt 10 órás Iskolán kívüli (vállalati) gyakorlatát a <vállalat neve> teljesítette. Ezen belül megismerte

- a vállalat szakmai tevékenységét, mely kapcsolódik a hallgató specializációjához;
- a vállalat belső továbbképzési rendszerét;
- a munkavállalókkal szemben támasztott szakmai követelményeket;
- a vállalatnál folyó HR tevékenységet, a szakképzéssel kapcsolatos vállalati elvárásokat.

8. Kísérő szemináriumok

	4 féléves képzés	3 féléves képzés	2 féléves képzés (egyetemi végzettségre épülő)	2 féléves képzés (főiskolai mérnök tanári végzettségre épülő)
Gyakorlatok kísérő szemináriuma	2. félév	–	–	–
Kísérő szeminárium I	3. félév	2. félév	2. félév	–
Kísérő szeminárium II	4. félév	3. félév	–	–

A kísérő szeminárium célja a gyakorlatok során felvetődő kérdések megbeszélése.